בס"ד

בברכת שבת שלום

כי תצא למלחמה על אויבך וגו' והי' כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה וגו' (כ' א-ג), **ופירש"י שמע ישראל אפי' אין בכם זכות אלא קריאת שמע כדאי אתם שיושיע אתכם**, ויש להבין במה גדלה מצות קריאת שמע יותר משאר מצוות התורה לנצח במלחמה.

ויתבאר על פי מה שכתב בספה"ק **תפארת שלמה** (פ' וישלח) **וישלח יעקב מלאכים** ופירש"י מלאכים ממש, ומבאר שם דהנה ידוע מהזוה"ק שמכל מצוה נברא מלאך, והנה נגד השר של עשו עיקר התקנה נגדו הוא מצות קריאת שמע להכניעו, וזה שנאמר בית יעקב אש ובית עשו **לק"ש**, וזה מרומז בתיבת **מלאכים ממ"ש** ראשי תיבות מ'קבלת מ'לכות ש'מים, היינו המלאכים היוצאים מכוונת קריאת שמע, הם העיקר להכניע שר של עשו, ומכללו עמלק וזהו ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו וגו' והי' ה' אחד ושמו אחד, עכדה"ק.

והנה **בערוגת הבשם** (פ' וישלח ד"ה עם (א)) **פי' מש"כ** (בראשית לב ה) **עם לבן גרתי ופירש"י ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים**, ומפרש דהנה **איתא** (איכה רבה בפתיחה ב') כל זמן שהקול קול יעקב, בבתי כנסיות ובתי מדרשות, אין הידים ידי עשו, והנה, בביתו של לבן הי' יעקב אבינו ע"ה מוטרד מאוד, והי' לו ביטול תורה הרבה ע"י עסקיו של לבן, והוצרך לחשוב תחבולות האיך להנצל מרמאותיו, ואלמלי הי' לבו מופנה ללמוד תורה לא הי' מכניע עצמו לפני עשו כ"כ, וזהו ששלח יעקב לאמר לעשו, אל תתמה למה אני מכניע עצמי אליך, לזה אמר, כי **'לא למדתי'** לא הי' ביכלתי ללמוד שם בבית לבן, **'מפני מעשיו הרעים'** של לבן הרשע, ולכן מיד שחזר יעקב כתיב (בראשית לב יד) וילן שם בלילה ההוא ופירשו ז"ל שלן בעומקא של הלכה, כי בזכות התורה ממילא אין הידים ידי עשו, עכ"ד הנעימים. (חביבין עלי הדברים שהי' מרגלא בפי א"מ ז"ל לאמרו בכל שנה).

ולכאורה צריך ביאור דברי רש"י הנ"ל מה שכתב **ותרי"ג מצות שמרתי**, האיך הי' אפשר לו לקיים כל תרי"ג מצוות בבית לבן הלא הי' בחוץ לארץ, ואי אפשר לו לקיים כל המצות התליות בארץ, ויש לומר על פי דברי **הייטב לב** (פ' יתרו אות ג') לפרש הכתוב **ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים וגו'**, ופי' אין ועתה אלא תשובה, אם אדם עושה תשובה בלב שלם ומקבל עליו עול התורה והמצוות, אזי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ונחשב כאילו קיים כל התרי"ג מצוות, וזהו **'ועתה'** כלומר מה שעבר אין, כי אם מעתה **'אם שמוע תשמעו בקולי'**, שמיעה מלשון קבלה, ותקבלו עליכם עול המצוות, בזה יהי' נחשב **'ושמרתם את בריתי'**, ברי"ת רמז לתרי"ב מצוות ביחד עם מצות תשובה שעושה עתה עולה תרי"ג מצוות, כי קבלה בלב מהני כאילו קיים כל התורה כולה. עכדה"ק.

ומעתה יש לומר כי זה הי' כוונת יעקב אבינו, כי מתחילה בצאתו למלחמה נגד עשו, חשב שנחסר לו כח התורה, כי הלא בבית לבן **'לא למדתי'**, **'בשביל מעשיו הרעים'** של לבן, אבל שוב אמר כי מכל מקום **ותרי"ג מצוות שמרתי**, ולכאורה האיך הי' אפשר לו לקיים הלא הי' בחוץ לארץ ולא הי' יכולת בידו לקיים כל המצוות, אמנם לפי המבואר לעיל אפשר לקיים הכל על ידי קבלה טובה בלב, ובכל יום כשאדם קורא פרשיות שמע והי' אם שמוע אזי מקבל עליו עול מלכות שמים ועול המצוות, ובכן שפיר קיים כל התרי"ג מצוות גם בבית לבן, וזהו שרמז בשלחו לפניו **מלאכים ממ"ש**, מלאכים שנבראו על ידי מצוות קריאת שמע כמו שכתב בתפארת שלמה הנ"ל, כי מצות שמע הרי הוא קבלה על כל התורה והמצוות, ובזה נחשב לו כאילו **'ותרי"ג מצוות שמרתי'**.

ועל פי זה יתבאר הכתוב על נכון, **והי' כקרבכם אל המלחמה'** וגו', ולכאורה העת מוטרד ואי אפשר אז לעסוק בתורה כדבעי, וא"כ לא יהי' לכם העסק התורה להגן ולהציל, לזה אמר **'ואמר אליהם שמע ישראל'** וכמו שפירוש רש"י **אפי' אין בכם זכות אלא קריאת שמע כדאי אתם שיושיע אתכם**, כי מצות קריאת שמע יש בו קבלת עול מלכות שמים וגם קבלת עול מצות, ועל ידי שמקבל עליו עול התורה והמצוות נחשב כאילו קיים כל התורה וזהו יהי' לכם למגן ולמציל נגד האויבים, והבן.

❖ ❖ ❖

הצירוף של חודש אלול יוצא מהפסוק וצדקה' תהי-ה' לנו' כי' נשמר לעשות את כל המצוה הזאת וגו' (דברים ז' כה).

לכאורה יש להבין מה שייך **'צדקה'** בענין עשיית המצוות, הלא חובה הוא על כל ישראל לקיים מצות ה' בכל פרטי', ותו קשה מהו לשון כל **'המצוה'**, משמע דאיירי מאיזה מצוה יחידית, ויש להבין מאיזה מצוה הכתוב מדבר כאן.

ויש לומר על פי דברי רביה"ק זצוק"ל **בדברי יואל** (מהד"ת פ' עקב דף רטז) על מש"כ רש"י ז"ל **מצווה קלה שאדם דש בעקביו**, ופי' דקאי על מצות תפילה, בהקדם מה דאיתא בגמ' (ברכות ו' ע"ב) מאי (תהלים יב) **כרום זולת לבני אדם**, אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם, ופרש"י כגון תפילה העולה למעלה, עכ"ל, ולכאו' צריך עיון מאי שנא תפילה משאר מצוות שכולן עולין למעלה, ועוד למה בנ"א מזלזלין בו יותר משאר מצוות, ופי' בדברי יואל על פי מה דאיתא בגמרא (ברכות לב ע"ב), א"ר אלעזר מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה, ואע"פ ששערי תפילה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו שנאמר אל דמעתי אל תחרש, עיי"ש, מבואר מדברי הגמרא שבעד תפילה בלי דמעות ננעלו השערים, ולכאורה יש להבין לפי"ז א"כ מהו ענין מצות תפילה שנתחייבנו בה, וחכמינו ז"ל למדוהו מקרא (דברים י"א) **ולעבדו בכל לבבכם**, איזה עבודה שבלב זו תפילה, והאיך אפשר לצוות להתפלל אם ננעלו שערי תפילה וא"א שיכנסו, אתמהה.

ויש לומר שהתפילות שפורחות לעילא הרי מגעת עד לפתח השער, אלא שנמנע מלהכנס משום שננעל השער, אמנם **כאשר נמצא יהודי אחד בעולם שמתפלל בדמעות אמיתיות לפני הבורא ית"ש הרי נפתח השער, ומכיון שנפתחין השערים נכנסין כל התפילות העומדות בפתח השער ומתקבלין לפני הבורא יתברך**, ונמצא כי כל תפילה העולה לעילא אינה הולכת לריק ח"ו, וא"ש מה שנתחייבנו במצות תפילה, ובזה יובן הגמרא על מש"כ כרום זלות לבני אדם, **דברים העומדים ברומו של עולם**, קאי על תפילה העומדת ברומו של עולם, והשער ננעל ואין מכניסין אותן, ולפיכך **בנ"א מזלזלין בהן** שאומרם למה נתפלל הלא התרעין נעולין, ולזה הזהירו חז"ל שיהא האדם נזהר בהן כי אין תפילה הולכת לריק, כי כשבא יהודי אחד ומוריד דמעות נפתחין השערים ונכנסין כל תפילות ישראל ומתקבלין לפני הבורא יתברך שמו, עכדה"ק.

ועל פי זה יש לפרש מאמר הכתוב, **'וצדקה תהי' לנו כי נשמר לעשות את 'כל המצוה' הזאת**, דמרמז לנו על מצות תפילה שלמדוהו חז"ל מלעבדו ב'כל' לבבכם, והקב"ה מחשבו לנו לצדקה שאנחנו מתפללין ומרבין בתפילה אע"פ שאנו יודעים כי שערי תפילה ננעלו, מכל מקום מתאמצין בתפילה לקיים מה שנאמר לעבדו בכל לבבכם זו תפילה, ובפרט בימים האלו ימי הרחמים והרצון, ויה"ר שיתקבלו תפלתנו לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

בשבת קודש הבא – ד' אלול - חל היארצייט של זקינינו מו"ח הרה"ח מו"ה זאב ב"ר צבי לעפקאוויטש ז"ל, עלינו להזכיר זכרונו הטוב, ובפרט חקוק בלבבינו כשהי' עומד ומתפלל כבן המתחטא לפני קונו, בבכיות ובדמעות, הלא אין לשער ולתער התפילת 'נשמת כל חי' בכל שבת ושבת, שהי' אמרה בהשתפכות הנפש ובדמעות שליש, ובודאי הי' פותח שערים להכניס תפילות ישראל כנ"ל, ויהא רעווא שזכותו יעמוד לנו לעד ולדורות עולם ומה כאן עומד ומתפלל אף שם יתפלל על כל צאצאיו שכל אחד יוושע בכל מילי דמיטב ושנזכה בקרוב לישועת כלל ישראל בביאת משיח צדקינו בב"א.